

Kompetenceprofil for sygehus- og hospitalspræster i somatikken

Indledende bemærkning.

I 'Kompetenceprofil – for præster' udarbejdet af Anita Hansen Engdal og Mogens Lindhardt hedder det i 'Tillæg: Vedr. præster i særstillinger, præster med særfunktioner': 'Kompetencerne vil således i en vis udstrækning være de samme som for andre præster, men udvidet i forhold til det almindelige præstearbejde, og med tilføjelser, idet præsterne forventes at udvikle særlige kvalifikationer indenfor deres særlige arbejdsområde' <https://www.fkuv.dk/aktuelt/nyheder/kompetenceprofil-for-praester>. PRIS (PRæster I Sundhedssektoren) har ønsket i forlængelse heraf at udarbejde kompetenceprofiler for de særlige områder, der gør sig gældende for præster i sundhedssektoren, så som somatik, psykiatri og pleje https://praesteforening.dk/wp-content/uploads/præster_der_arbejder_med_demensramte.pdf. Der foreligger allerede et arbejde i den retning i kraft af 'Anbefalinger til kompetencer for præster, der bidrager til den palliative indsats' [Anbefalinger til kompetencer for præster, der bidrager til den palliative indsats](https://www.sst.dk/da/sygdom-og-behandling/~media/79CB83AB4DF74C80837BAAAD55347D0D.ashx), som et særligt udarbejdet supplement til Sundhedsstyrelsens 'Anbefalinger for den palliative indsats' <https://www.sst.dk/da/sygdom-og-behandling/~media/79CB83AB4DF74C80837BAAAD55347D0D.ashx> Nærværende somatiske kompetenceprofil forstår sig i sammenhæng med og i forlængelse af ovenfor nævnte kompetenceprofil for præster og anbefalinger til præster, der bidrager til den palliative indsats.

Målgruppe

Kompetenceprofilen henvender sig til præster, provster og biskopper, samt hospitalsledelse og -personale og andre, som fx i en ansættelsessituation kan have interesse i at orientere sig om, hvilke kompetencer hospitalspræster i somatikken forventes at besidde.

Somatik

(fra græsk såma = legeme, krop hhv. såmatikos = det legemlige, det kropslige) Somatik, i betydningen det som tilhører kroppen, betegner den del af sundhedsvæsenets behandling, der vedrører kroppen, og som foregår på sygehus/hospital og i sundhedshus. Dette er i modsætning til psykiatrien, som behandler psykiske lidelser.

Sjælesorg

(fra tysk Seelsorge) Betyder at sørge for/ have omsorg for sjælen.

Åndelig omsorg

Svarer til engelsk 'spiritual care', der dog mere dækkende kan gengives som 'eksistentiel og åndelig omsorg'

Tre kompetenceniveauer

I lighed med 'Anbefalinger for den palliative indsats' er profilen inddelt i tre kompetenceniveauer:

- Niveau A – basalt kompetenceniveau
- Niveau B – udvidet kompetenceniveau
- Niveau C – specialiseret kompetenceniveau

Niveau A – basalt kompetenceniveau

Færdigt uddannede præster i forhold til at udøve åndelig/eksistentiel omsorg for mennesker og deres pårørende i forbindelse med indlæggelse på hospital. Alle sognepræster.

- Udøvelse af basal sjælesorg, dvs. eksistentielle og åndelige samtaler med patienter og pårørende
- Holde gudstjeneste og kirkelige handlinger, først og fremmest (nød)dåb og (nød)vielser
- Velsignelseshandlinger, hjemmenadver, andagter og udsyngninger i forbindelse med sygdom og død (spædbørn, unge og som oftest ældre)
- At kommunikere og skabe netværk i forhold til sundhedspersonale som grundlag for kontakt med patienter. Formidling af hhv. undervisning i hospitalspræstens arbejde og kompetencer.

Uddannelse:

- Teologisk kandidatuddannelse (cand. theol.)
- Præsternes Efter-Uddannelse (PEU)

Niveau B – udvidet kompetenceniveau

Præster, som påtager sig/pålægges særlige opgaver indenfor omsorgen for mennesker, der er indlagt på hospital, herunder organisering af frivilligt arbejde og koordinering. Samt undervisning af sundhedspersonale i eksistentiel og åndelig omsorg.

- Udøvelse af sjælesorg på alle niveauer i forhold til patienter og pårørende og sundhedspersonale
- Undervisning i åndelig omsorg for alle faggrupper indenfor sundhedssektoren, særligt sygeplejersker
- Uddybelse af netværk, deltagelse i konference
- Supervision af sundhedspersonale (evt. på grundlag af supervisoruddannelse)
- Kendskab til kliniske uddannelser (fx sygepleje, medicin, psykiatri)

Uddannelse:

- Specialkursus for institutionspræster i sjælesorg I-IV (toårigt forløb med supervision) i regi af Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV)
- Kurser for PRIS-præster i FUV-regi
- Kurser og konferencer udenfor FUV, fx indenfor palliation, terapi, åndelig omsorg/sjælesorg, supervision, Pastoral Klinisk Uddannelse

Niveau C – specialiseret kompetenceniveau

Præster, der udelukkende eller næsten udelukkende arbejder indenfor sundhedssektoren, og som har opnået et udvidet kendskab til og erfaring hermed.

- Erfaren udøvelse af åndelig omsorg (sjælesorg)
- Undervisning i åndelig omsorg på alle niveauer, herunder uddannelsessteder (sygepleje, medicin)
- Bidrag til litteratur om åndelig omsorg og nærliggende emner
- Videregående kendskab til kliniske uddannelser
- Ledelse, klinisk og/eller pastoralt

Uddannelse (muligheder for videreudvikling):

- Master i Sjælesorg (KU)
- Uddannelse i Supervision (FUV)
- Kurser og konferencer udenfor FUV, fx indenfor palliation, terapi, åndelig omsorg/sjælesorg, supervision

- Undervisning i åndelig omsorg/sjælesorg på uddannelsessteder (universitet, college, højskole)
- Ph.d.-studium, bøger og videnskabelige artikler indenfor åndelig omsorg og nærliggende emner